

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA, CENTRUL UNIVERSITAR NORD BAIJA MARE
1.2 Facultatea	LITERE
1.3 Departamentul	ȘTIINȚE SOCIO-UMANE, TEOLOGIE, ARTE
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	7.00

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	MUZICĂ BISERICESCĂ ȘI RITUAL 1				
2.2 Titularul de curs					
2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect	Pr. lect. univ. dr. Petrică Aurelian Covaciu - covaciupetrica@gmail.com				
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	C
2.7 Regimul disciplinei	Categoriza formativă				DS
	Opționalitate				DO

3. Timpul total estimate

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care:	3.2 Curs		3.3 Seminar	2	3.3 Laborator		3.3 Proiect	
3.4 Număr de ore pe semestru	28	din care:	3.5 Curs		3.6 Seminar	28	3.6 Laborator		3.6 Proiect	
3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru:										
(a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe										15
(b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren										10
(c) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri										15
(d) Tutoriat										4
(e) Examinări										3
(f) Alte activități:										
3.8 Total ore studiu individual (suma (3.7(a)...3.7(f)))						47				
3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8)						75				
3.10 Numărul de credite						3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului / proiectului	sală de seminar dotată corespunzător: computer, videoproiector, sistem audio, pian

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CUNOȘTINȚE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului muzical și ale ariei de specializare; utilizarea lor adecvată în pedagogia religiei. - Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, situații, procese, proiecte etc. asociate domeniului. <p>ABILITĂȚI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să-și însușească abilități de interpretare a cântărilor. - Să dezvolte deprinderi de utilizare corectă a diferitelor cântări. - Aplicarea unor principii și metode de bază pentru rezolvarea de probleme/situații bine definite, tipice domeniului în condiții de asistență calificată. - Utilizarea adecvată de criterii și metode standard de evaluare, pentru a aprecia calitatea, meritele și limitele unor procese, programe, proiecte, concepte, metode și teorii.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente. - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice. - Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asmilarea unor cunoștințe generale de istorie a muzicii bisericești de tradiție bizantină din spațiul românesc în general și din spațiul transilvănean în special 2. Însușirea elementelor de bază privind notația muzicală psaltică și liniară 3. Formarea deprinderilor practice de cântare bisericească de strană și corală 4. Formarea deprinderilor practice privind recitativul liturgic 5. Cunoașterea rânduinelor slujbelor bisericești (tipic și ritual) 6. Înțelegerea bazelor teologice a cântării bisericești și a imnografiei ortodoxe
7.2 Obiectivele specifice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dezvoltarea însușirilor de interpretare și înțelegere a muzicii în general și a muzicii bisericești în special. 2. Aprofundarea cunoștințelor de teorie muzicală (psaltică și liniară) în vederea însușirii cântărilor bisericești și laice. 3. Cunoașterea celor opt glasuri bisericești, irmologic și stihiraric 4. Însușirea cunoștințelor pedagogice și muzicale în vederea învățării credincioșilor a cântărilor necesare cultului. 5. Cunoașterea trecutului istoric al cântării Bisericii creștine în general și al Bisericii Ortodoxe Române, în special. 6. Pregătirea muzicală teoretică și practică necesară unui viitor preot, profesor de religie, cântăreț sau dirijor de cor bisericesc. 7. Însușirea cunoștințelor de tipic bisericesc (rânduiala Vecerniei, rânduiala Sfintei Liturghii) necesare însușirii corecte a cântărilor bisericești. 8. Formarea deprinderilor de folosire a cărților de cult: Octoih, Mineie, Triod, Penticostar, Ceaslov, etc 9. Învățarea unor cântări calofonice de strană 10. Formarea abilităților de interpretare corală corectă, după regulile cântului profesionist 11. Însușirea unui repertoriu coral adecvat (cântări liturgice, colinde,

	<p>coruri populare, coruri religioase și laice din repertoriul universal)</p> <p>12. Cunoașterea imnografiei răsăritene</p> <p>13. Deprinderea elementelor generale, teoretice și practice, legate de dirijat</p> <p>14. Formarea unor deprinderi de îndrumare și de înjghebare a corurilor parohiale, agrupurilor corale și a celor de strană</p>
--	--

8. Conținuturi

8.2 Seminar / laborator / proiect	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Audiții muzicale din principalele etape stilistice ale muzicii bisericești la români.	2	Prelegere, expunere, exemplificare, exersare asistată, conversație euristică, audiții muzicale comentate, dialog de analiză a interpretării muzicale	
2. Exerciții de solfegiere pe ambele notații muzicale.	2		
3. Noțiuni elementare de teorie și solfegiu.	2		
4. Solfegii în gamele tonalităților cu un diez și un bemol.	2		
5. Solfegii în gamele tonalităților cu doi diezi și doi bemoli.	2		
6. Exerciții practice de mânuire a Octoihului I.	2		
7. Rânduiala Sfintei Liturghii a Sfântului Ioan Gură de Aur.	2		
8. Rânduiala Sfintei Liturghii a Sfântului Vasile cel Mare.	2		
9. Recapitularea cântărilor Sfintei Liturghii în ambele variante.	2		
10. Chinonice.	2		
11. Exerciții aplicative de mânuire a Octoihului II.	2		
12. Vecernii speciale din cultul ortodox.	2		
13. Exerciții aplicative la glasul I stihiraric.	2		
14. Exerciții aplicative la glasul I irmologic.	2		
Total ore:	28		

Bibliografie

1. Nicu Moldoveanu, "Istoria muzicii bisericești la români", Editura Basilica, București, 2010.
2. "Dicționar de muzică bisericească românească", Editura Basilica, București, 2013.
3. N. Lungu, Gr. Costea, I. Croitoru, "Gramatica muzicii bisericești psaltice", București, 1951 (ediții revăzute în 1993 și 1997).
4. Nicolae Lungu, "Muzica liniară (teorie și solfegii)", îngrijit de N. Moldoveanu, Constantin Drăgușin, Victor Frangulea, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
5. "Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești", Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, ediții 1992, 1999, 2006.
6. "Anastasimatarul Uniformizat – Vecernierul", București, 2002, ediție îngrijită de Nicu Moldoveanu, Victor Frangulea, Stelian Ionașcu.
7. Dimitrie Cunțanu, "Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri", Viena, 1890 și Sibiu, 1943.
8. Vasile Stanciu, "Muzica Bisericii Ortodoxe din Transilvania", Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj, 1996.
9. Vasile Stanciu, "Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale Utreniei de duminică dimineața compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri", notate de Dimitrie Cunțanu, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010.
10. Vasile Stanciu, "Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an", Antologie de texte muzicale, Ediția a II-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2011.
11. Vasile Stanciu, "Slujbele Sfinților Români din Transilvania și alte cântări bisericești", Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj-Napoca, 1990.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemicе, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Alcătuirea seminarului de Muzică bisericească și Ritual 1 a avut în vedere adaptarea la cerințele actuale academice, conținutul fiind în concordanță cu cel adoptat și în alte centre universitare din țară.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/Laborator /Proiect	Participare activă la activitățile muzical liturgice Capacitatea de interpretare a cântărilor predate Verificarea continuă prin activitatea la orele de seminar Participare activă la repetițiile Ansamblului coral	Evaluare orală	100%
10.6 Standard minim de performanță -Deținerea elementelor de conținut fundamentale pe baza exemplificărilor și a materialului audio pus la dispoziție -Susținerea obligatorie a referatului de seminar -activitate la seminar (stabilită)			

Data completării:	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
9. 06. 2023	Seminar Aplicații	Pr. lect. univ. dr. Petrică Aurelian Covaciu	

Data avizării în Consiliul Departamentului SSUTA 10. 07. 2023	Director Departament SSUTA, Conf. dr. ing. Adrian Vasile Chira
Data aprobării în Consiliul Facultății de Litere 13. 07. 2023	Decan, Conf. univ. dr. Ioan-Mircea Farcaș